

HOLMESTRAND KOMMUNE TEKNISKE TJENESTER
Postboks 312
3081 Holmestrand

Saksbehandler:
Tor Fredrik Holth

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Holmestrand kommunes avløpsanlegg omfattet av forurensningsforskriften kapittel 14 Kontrollnummer: 2021.235.I.SFVT

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Jørgen Andersen (virksomhetsleder)

Fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark:

Tor Fredrik Holth

Andre deltagere fra virksomheten:

Hans Erik Utne (kommunaldirektør)

Annette Finnerud (kommunalteknisk sjef)

Stein Langørgen (drift renseanlegg)

*Andre deltagere fra Statsforvalteren i
Vestfold og Telemark:*

Lene Ottersen

Eli Bjørnø Sjulstad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Holmestrand kommune den 23.08.2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark avdekket 3 avvik og 1 anmerkning under inspeksjonen.

Statsforvalteren ser alvorlig på avvikene da disse er gjentakende fra vårt tilsyn i 2010.

Avvik:

1. Virksomheten har et mangelfullt system for avviksbehandling, mangler skriftlige rutiner for å sikre at kravene i regelverket overholdes og kan ikke dokumentere en systematisk gjennomgang av internkontrollen.
2. Risikovurdering for ytre miljø ved Holmestrand avløpsanlegg kunne ikke fremlegges under tilsynet. Vurderingene er ikke knyttet til tilhørende tiltaksplaner.
3. Kommunen beregner ikke overløpsmengde fra alle overløp og mangler en handlingsplan for reduksjon av utslipp via driftsoverløp.

Anmerkninger:

- Kommunen har flere hovedplaner for avløp som bør oppdateres og samles.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

12.10.2021	Tor Fredrik Holth	Siv Hege Wang Grøvo
dato	kontrollør	fagsjef

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HOLMESTRAND KOMMUNE TEKNISKE TJENESTER	
Organisasjonsnr.: 974640228	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	

Kontrollert enhet

Navn: Holmestrand avløpsanlegg, Holmestrand avløpsnett tilknyttet Solumstrand renseanlegg	Anleggsnr.: 3802.0025.01, 3802.0104.01
Kommune: Holmestrand	Fylke: Vestfold og Telemark
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	
Tillatelse gitt: 01.12.1994	Sist endret: 02.07.2021

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Statsforvalterens aksjon for kommunale avløpsanlegg omfattet av forurensningsforskriften kapittel 14.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Prosess og renseutstyr
- Utslipp til vann
- Gjeldende utslippstillatelse

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Vi ser alvorlig på avvikene som ble avdekket i denne inspeksjonen. Holmestrand kommune må sende inn en egen skriftlig redegjørelse innen 13.12.2021 som beskriver hvilke tiltak som er gjennomført for å lukke avvikene.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfvtpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark v/Tor Fredrik Holth.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 28. juni 2021. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Holmestrand kommune bli ilagt et gebyr på kr 33 800,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (jf. offentleglova) og på www.norskeutslipp.no.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har et mangelfullt system for avviksbehandling, mangler skriftlige rutiner for å sikre at kravene i regelverket overholdes og kan ikke dokumentere en systematisk gjennomgang av internkontrollen.

Avvik fra:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 andre ledd punkt 7.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 andre ledd punkt 8.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 7 stiller krav til at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen. Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 8 stiller krav til at virksomheten skal foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt. Dette skal dokumenteres skriftlig.

Kommunen har de siste 3 årene vært gjennom to kommunesammenslåinger. Kommunen har startet et arbeid med gjennomgang av internkontrollen, men dette har blitt forsinket av koronapandemien. Kommunen implementerte Compilo som kvalitetssystem den 1.1.2020 for å ivareta oppfølging av krav etter internkontrollforskriften i sine virksomheter.

Under tilsynet kom det frem at virksomhetsområde avløp bruker Compilo kun for melding av «HMS-avvik» som ikke omfatter ytre miljø. Hendelser som gjelder drift og ytre miljø meldes i programmet Gemini, i driftslogg (excel-ark), muntlig til fagansvarlig for avløp, eller i epost til relevant mottaker. Kommunen kunne ikke fremvise skriftlige rutiner for hva et avvik for ytre miljø er, hvordan dette skal meldes, eller hvordan dette skal følges opp på en systematisk måte.

Det kom frem under tilsynet at kvalitetssystemet ikke var ferdig utviklet for å inneholde rutiner for avløpsområdet. Mappedstrukturen i systemet omfattet for eksempel ikke renseanlegget, og kommunen kunne ikke legge frem rutiner som sikrer at krav etter forurensningsregelverket ivaretas for drift på renseanlegget. Kommunen oversendte driftsassistansens rutine for akkreditert prøvetaking før tilsynet, men denne var ikke del av kommunens internkontrollsystem. Det var uklart for ledelsen om det også fantes andre systemer som ble benyttet i virksomheten og som kunne inneholde slike rutiner. Statsforvalteren har etterspurt en oversikt over dokumenter i internkontrollen, inkludert prosedyrer og instruksjoner av betydning for ytre miljø, uten at dette ble fremlagt under tilsynet.

Den systematiske informasjonsflyten i kommunen var mangelfull, bl.a. manglet skriftlige prosedyrer for ledelsens orientering og for distribusjon av informasjon til de ansatte. Det arrangeres faste møteplasser med jevne mellomrom slik som ledermøter blant

kommuneledelsen og ellers, der informasjon skal utveksles og for eksempel avvik kunne tas opp, men det mangler en rutine eller dokumentert agenda for disse møtene. For eksempel var ikke resultater fra tidligere tilsyn eller Statsforvalterens tilbakemelding på virksomhetens årlige egenkontrollrapport kjent i relevante deler av virksomheten. Virksomheten fikk ny utslippstillatelse i 2020, men denne var ikke distribuert internt til alle aktuelle. Ledelsen opplyste under tilsynet at de kjenner til enkelte utfordringer med avløpssystemet i kommunen, men var ikke godt kjent med målene for avløpsarbeidet, virksomhetens utslippstillatelse eller om denne overholdes.

Avvik 2

Risikovurdering for ytre miljø ved Holmestrand avløpsanlegg kunne ikke fremlegges under tilsynet. Vurderingene er ikke knyttet til tilhørende tiltaksplaner.

Avvik fra:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 andre ledd punkt 6.
- Utslippstillatelsen vilkår 2.2 Generelle forhold.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6 stiller krav til at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette skal dokumenteres skriftlig.

Ifølge utslippstillatelsen vilkår 2.2 plikter kommunen å kunne redegjøre for risikoforhold, og å følge opp forhold med uakseptabel risiko i en forpliktende handlingsplan. Vurderingen skal legge spesiell vekt på sårbare anleggskomponenter, områder med mulig brukerkonflikt og klimaeffekter som økt nedbørintensitet og havnivåstigning. Risikovurderingen skulle vært utarbeidet innen 01.07.2021, og skal oppdateres jevnlig og ved vesentlig endring.

Det ble opplyst under tilsynet at kommunen har en risikovurdering for avløpsanlegget, men kunne ikke forelegge denne under tilsynet. Det kom også frem at risikovurderingene ikke benyttes som grunnlag for tiltaks- eller handlingsplaner. Det finnes tiltaksplaner for tidligere Hof og Holmestrand kommuner, hvor prioriteringer heller er begrunnet gjennom videreføring fra tidligere hovedplaner.

Avvik 3

Kommunen beregner ikke overløpsmengde fra alle overløp og mangler en handlingsplan for reduksjon av utslipp via driftsoverløp.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen vilkår 2.3.3 Krav til utslipp via driftsoverløp (regnvannsoverløp).

Kommentarer:

Ifølge vilkår 2.3.3 skal kommunen ha oversikt over sine driftsoverløp på avløpsnett innen 01.07.2021. Utslippsmengder skal beregnes basert på målinger eller registreringer. Det skal innen 01.07.2021 utarbeides en handlingsplan for reduksjon av utslipp via driftsoverløp.

Kommunen arbeider med en avløpsmodell som krever store mengder datainnsamling for kalibrering av modellen. Det er installert mengdemålere på en rekke overløp i Holmestrand sentrum, men arbeidet med installering av de nødvendige mengdemålere og kalibrering av avløpsmodell for beregning av utslipp er ikke ferdigstilt. Det kom også frem under kontrollen at det ikke er laget en handlingsplan for reduksjon av utslipp via driftsoverløp. Kommunen har ikke søkt Statsforvalteren om utsettelse av tidsfristen, som forfalt den 01.07.2021.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1:

Kommunen har flere hovedplaner for avløp som bør oppdateres og samles.

Kommentarer:

Det ble opplyst under tilsynet at kommunen har tre hovedplaner for avløp (Hof, Sande, Holmestrand), og det var ikke kjent om disse var forankret i den nye kommunen. Det er startet arbeid med en ny hovedplan som etter planen skal ferdigstilles i 2022. Den skulle vært ferdigstilt tidligere, men arbeidet har blitt forsinket på grunn av koronasituasjonen. Det er lyst ut konkurranse for arbeid med planen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Hovedplan avløp 2018-2027, Holmestrand kommune. Utgave: 2. Dato: 31.08.2017. Asplan viak.
- Hovedplan for avløp, Sande kommune. Vedtatt i kommunestyret 5. desember 2007.
- Felles hovedplan for vannforsyning og avløp i Drammensregionen 2010-2021. En strategisk temaplan om helhetlig og bærekraftig vannressursforvaltning. April 2010. Godt Vann Drammensregionen.
- epost fra kommunen datert 16.08.2021 om nøkkelpersonell, kvalitetssystem og hovedplan
- Servicerapport for mengdemålere på innløp til renseanlegg. Datert 17.08.2021.
- Prosedyre: Sekundærprøvetaking. Datert 3.9.2019. Cowi.
- Prosessbeskrivelse for Holmestrand RA. Biowater Technology.
- Organisasjonskart VA